

[Morten Lange.]

for, om at vi i øjeblikket ikke har en særlig god grund til og et særlig godt grundlag for en større kornlovsdebat. Jeg skal blot på mit partis vegne meddele, at vi er modstandere af dette lovforslag. Det var vi ved første behandling, det er vi ved anden behandling, og det vil holde sig til tredje behandling, naturligvis. Vi har i mellemtiden haft indtryk af, at forholdene på kornmarkedet er ret så kaotiske på trods af de her foreslåede lovmæssige indgreb, men det får vi vel lejlighed til at komme tilbage til, når vi får en mere alvorlig debat om fremtidige kornordninger.

Landbrugsministeren (Peter Larsen): Jeg vil gerne takke udvalget for det hurtige arbejde og flertallet for indstillingen om lovforslagets godkendelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om kong Frederik den Niendes civilliste.

(Lovforslaget (nr. 63) findes i tillæg A. sp. 1261, fremsættelsen i tidenden sp. 1656).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Morten Lange: Dengang demokratiet startede i Danmark i 1849, var dette spørgsmål, så vidt jeg ved, et overordentlig kontroversielt spørgsmål, hvor godkendelsen af kongens fulde magt over civillisten var en af de nøgler, der skulle drejes om, for at vi kunne få realiseret den grundlov, vi fik. Jeg vil jo sige, det var et forholdsvis

beskedent håndpant, den daværende konge sikrede sig. Siden da er det vel nok blevet et spørgsmål af mindre væsentlighed. Jeg har forstået, at lovforslaget i dag i realiteten udelukkende er en konsekvens af den nye tjenestemandsløvslov, og at stigningen i civilistens udgifter i realiteten blot svarer til de lønstigninger, som vi ved anden lov har bevilget danske tjenestemænd. Det skulle for så vidt ikke give anledning til større kommentarer. Jeg mener dog, det vil være rimeligt at komme med to bemærkninger.

Den ene er en helt realistisk betragtning over civillistens grundlag, som, så vidt jeg har forstået, har været forelagt for folketinget tilbage i 1950, og der er jo sket et og andet i verden siden da. Jeg synes, det kunne være rimeligt, om folketinget benyttede lejligheden til ved en udvalgsbehandling f. eks. i finansudvalget at konstatere, om det normativ, som det jo i realiteten drejer sig om, er nogenlunde realistisk også i øjeblikket, eller om det ligesom andre områder måske på den ene eller den anden måde kunne rationaliseres. Jeg har forstået, at hestedriften er i tilbagegang, og det er jo muligt, at man kunne finde frem til besparelser her som på andre offentlige områder.

Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at komme med en anden bemærkning, som peger på løsningen af et problem, som jeg tror alle parter i denne sag i realiteten må være interesseret i. Når vi her taler om kongens civilliste, har en del af borgerne i Danmark den efter min opfattelse ikke rigtige idé, at det, vi snakker om, er lønnen til kongen. Det er det naturligvis ikke. Det er i vid udstrækning dækning af en række hofudgifter. Men spørgsmålet om afgrænsningen af disse hofudgifter kan naturligvis diskuteres, og jeg synes, det ville være en bedre og for befolkningen mere forståelig løsning, hvis de tjenestemænd, som er nødvendige til drift af de forskellige kongelige funktioner, blev normeret på sædvanlig vis, stillet til rådighed af det offentlige. Jeg synes, det ville give et klarere indtryk og bedre svare til den status, monarkiet har i dag. Den status, monarkiet havde i 1849, gjorde måske nok den daværende form rimelig, men sådan som alting har udviklet sig, vil det forekomme mig,

[Morten Lange.]

at en sådan reform var i alle implicerede parters interesse og også ville vise sig at være holdbar, hvis det skulle ske, at vi engang fandt på en ændring af grundloven, som gav os et nyt problem at tage stilling til.

Men jeg vil altså på mit partis vegne, inden vi nærmere tager stilling til, hvorvidt vi vil kunne støtte et forslag af denne art, primært foreslå, at det henvises til behandling i finansudvalget, og samtidig at man begynder overvejelser af, om det ville være en rimelig ting at gøre disse udgifter til genstand for sædvanlig offentlig normering. Jeg synes, det ville skabe klarhed over et problem, som i dag er noget af en myte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om årpenge for tronfølgeren, prinsesse Margrethe.

(Lovforslaget (nr. 64) findes i tillæg A. sp. 1265, fremsættelsen i tidenden sp. 1656).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Da der over for mig er fremsat ønske om udvalgsbehandling, foreslår jeg, at lovforslaget ligesom det foregående lovforslag henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Forhandling om boligministerens redegørelse af 28. november om statens lokale- og byggeadministration.

(Redegørelsen (nr. III) findes i tidenden sp. 1656).

Ivar Nørgaard: Jeg vil gerne indledningsvis takke boligministeren for redegørelsen, som var interessant i flere henseender. For det første har regeringen her bygget på administrationsrådet og dets synspunkter, noget, som altså er sket på falderebet af administrationsrådets levetid. Helt så dårligt, som regeringen ellers forleden dag mente dette administrationsråd var, har det altså på denne sags område alligevel ikke været.

Udgangspunktet er jo de lidt kaotiske forhold, som blev afsløret under kildeskattehussagen, og vi hilser med tilfredshed, at man fra regeringens side nu ønsker at skabe større klarhed på området vedrørende statens lokaleadministration og byggeri.

Imidlertid kan man ikke, synes jeg efter at have gennemgået boligministerens redegørelse, nå til den erkendelse, at der gennem redegørelsen er skabt klarhed. Der er stadig en række uafklarede spørgsmål, og jeg håber, at vi i løbet af debatten i dag kan nå frem til lidt større klarhed, end det fremgår af boligministerens redegørelse.

Under forespørgslen til statsministeren vedrørende kildeskattehuset sagde statsministeren, jeg citerer fra Folketingstidende 1968-69, sp. 6377, at kildeskattehussagen kunne tyde på, at man ved centraliseringen af lokaleadministrationen var gået for vidt:

„Skønnet over, hvad der er behov for, kan selvsagt ikke udøves, uden at brugeren selv er med. Det er også et spørgsmål, om det ikke er heldigst, at den, der stiller lokalekravene, også er den, der må stå direkte til ansvar over for bevillingsmyndighederne med hensyn til udgifterne.“

Lidt senere sagde statsministeren:

„Derfor mener vi“ —
man må formode, at „vi“ er regeringen —
„at det skal overvejes, om man ikke bør vende tilbage til en praksis, hvorefter det er de enkelte styrelser, der selv overtager ansvaret for at fremskaffe lokaler og indgå lejemål.“